

# CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA

Prima instanță: Judecătoria Hîncești(jud.A.Braga)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.N.Vascan, Iu.Cotruță, I.Secrieru )

Dosarul nr.2ra-1208/14

## DECIZIE

### Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ

30.04 2014

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, în componența:

președinte, judecător

Judecătorii

Nicoale Clima

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Ion Corolevski

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din data de 20.11.2013 a Curții de Apel Chișinău, adoptate în cauza civilă la cererea lui Demciuc Pavel persoană interesată SA”Fertilitate-Hîncești”, Casa Națională de Asigurări Sociale privind constatarea faptului, și

#### a c o n s t a t a t:

La data de 04 februarie 2013, Demciuc Pavel a depus în instanța de judecată cerere privind constatarea faptului. În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 06.01.1975 a fost angajat în cadrul ”Молдсельхозхимия” în funcție de tractorist pînă în anul 1993. La eliberare din funcție, carnetul de muncă a rămas la întreprindere, administrația indicîndu-i că, va fi chemat la serviciu dacă va fi de lucru. Împlinind vîrsta de pensionare, Demciuc Pavel s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale cu toate actele necesare, cînd i s-a indicat că, nu deține stagiul de cotizare și că, i se va calcula o pensie minimă. A mai indicat reclamantul că, stagiul nu este complet, dat fiind că, în acesta nu au fost incluși anii activați în cadrul ”Молдсельхозхимия”(actual SA”Fertilitate-Hîncești”). Adresîndu-se administrației SA”Fertilitate - Hîncești” pentru a i se elibera carnetul de muncă, i s-a eliberat un certificat în care se indică faptul pierderii registrelor de evidență contabilă pe anii cînd a fost angajat al întreprinderii și i s-a eliberat un Fole-Adaos la carnetul de muncă care confirmă perioada în care a fost angajat al întreprinderii, care, însă, nu este valabil fără carnetul muncă. De asemenea a indicat reclamantul în cererea de chemare în judecată că, a activat în perioada anilor 1975-1993 în instituția dată în funcție de tractorist, dar, nu are posibilitatea confirmării acestui fapt, dat fiind lipsa carnetului de muncă. A solicitat petiționarul constatarea faptului că, a activat în funcție de tractorist în cadrul ”Молдсельхозхимия” în perioada 06.01.1975-12.02.1993.

Prin hotărîrea din data de 02.07.2013 a judecătoriei Hîncești, cererea lui Demciuc Pavel a fost admisă și s-a constatat faptul că, în perioada 06.01.1975-12.02.1993 petiționarul a fost angajat în funcție de tractorist în cadrul întreprinderii ”Молдсельхозхимия”(actual SA”Fertilitatea-Hîncești”)

Prin decizia din data de 20.11.2013 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost respins.

La data de 13.01.2014, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din data de 20.11.2013 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că, la emiterea deciziei, instanța de judecată n-a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material și procedural. Astfel, conform art.15, pct.2 al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr.156-XIV din 14.10.1998, bărbații la atingerea vârstei de 62 ani au dreptul la pensie pentru limită de vârstă dacă îndeplinește condiția privind stagiul total de cotizare de 31 ani, iar în cazul în care confirmă un stagiul de cotizare de cel puțin 15 ani, are dreptul la o pensie parțială, calculată proporțional numărului de ani de cotizare. Regulamentul cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.417 din 03.05.2000 prevede că, stagiul de cotizare reprezintă însumarea perioadelor de activitate în care au fost plătite contribuțiile de asigurări sociale la fondul de pensii. Realizarea stagiului de cotizare constituie o condiție necesară pentru stabilirea pensiilor pentru limită de vârstă. Potrivit pct.21,34 al Regulamentului cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 417 din 03.05.2000, stagiul de cotizare, realizat înainte de intrarea în vigoare a Legii privind pensiile de asigurări sociale și pînă la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale, se confirmă prin carnetul de muncă sau pe baza altor documente, eliberate în moduri stabilite.

În temeiul prevederilor pct. 22 al Regulamentului dat, în lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înregistrări incorecte și imprecise sau în care lipsesc înregistrările respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverințele, extrasele din ordine, conturile personale, statele de salarii, legitimații, referințe, contractele și acordurile de muncă în scris avînd note referitoare la realizarea acestora, foile matricole și listele-formular, carnetele de membru al artelurilor cooperatiste de producție și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă. Modul de confirmare a stagiului de cotizare se stabilește de către Guvern.

Potrivit art. 122 alin. 1) CPC circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Respectiv, legea prevede că stagiul stagiul de cotizare, realizat înainte de intrarea în vigoare a Legii privind pensiile de asigurări sociale și pînă la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale, se confirmă prin carnetul de muncă sau pe baza altor documente, eliberate în moduri stabilite, atunci doar astfel de documente urmează a fi prezentate.

Potrivit hotărîrii Guvernului privind carnetul de muncă nr. 1449 din 24.12.2007, art. 74 în caz de furt, pierdere sau distrugere a carnetului de muncă, ultima unitate la care a lucrat sau lucrează salariatul este obligată să-i elibereze, în termen de 15 zile calendaristice din momentul adresării, un duplicat al carnetului de muncă. Dacă ultima unitate a fost supusă reorganizării sau lichidării, duplicatul se eliberează de către succesorul de drept al acesteia sau autoritățile administrației publice locale (primăriei).

Astfel, indică Casa Națională de Asigurări Sociale instanța a obligat-o să-i includă intimatului în stagiul de cotizare perioada de muncă pentru care nu a prezentat carnetul de muncă, certificat de salariu sau alte documente menționate care ar confirma stagiul. În cazul lipsei acestor documente în arhivă, legislația dă posibilitatea de a fi înlocuite cu informația Ministerului Economiei. Astfel de la Ministerul Economiei nu a fost solicitată asemenea informație de către intimat.

Prin încheierea din data de 23.04.2014 recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost declarat admisibil.

Intimatul nu a depus referință.

Analizând legalitatea actelor de dispoziție atacate, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, Colegiul va admite recursul și va casa decizia din data de 20.11.2013 a Curții de Apel Chișinău și hotărîrea din data de 02.07.2013 a judecătoriei Hîncești cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea lui Demciuc Pavel privind constatarea faptului să fie respinsă din următoarele motive.

În conformitate cu art.281, alin.(1)Cod de procedură civilă, instanța judecătorească constată faptele de care depinde apariția, modificarea sau încetarea drepturilor personale sau reale ale persoanelor fizice și ale organizațiilor.

În conformitate cu art.282, alin.(1), lit.b)Cod de procedură civilă, instanța judecătorească constată faptul cu valoare juridică în cazul în care petiționarul nu are o altă posibilitate de a obține sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită.

Colegiul reține că, Demciuc Pavel a depus în instanța de judecată cerere privind constatarea faptului precum că, a activat în funcție de tractorist în cadrul "Молдсельхозхимия" pe perioada 06.01.1975-12.02.1993.

De asemenea reține Colegiul că, conform Regulamentului cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 417 din 03.05.2000, pct. 21 stagiul de cotizare, realizat înainte de intrarea în vigoare a Legii privind pensiile și pînă la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale, se confirmă *prin carnetul de muncă* sau pe baza altor documente, eliberate în modul stabil.

Astfel, conchide Colegiul că, la atingerea vîrstei de pensionare, petiționarul, pentru calcularea pensiei, urma să prezinte organului competent(Casa Teritorială de Asigurări Sociale) actele care confirmă îndeplinirea de către acesta a condițiilor de pensionare(actele ce confirm împlinirea vîrstei de pensionare și care confirmă existența stagiului de cotizare).

Totodată, Colegiul reține că, legislația în vigoare stabilește expres că, stagiul de cotizare se confirmă prin carnetul de muncă.

Conform cererii depuse de Demciuc Pavel, acesta este în imposibilitate de a prezenta carnetul de muncă, care ar confirma activarea în cadrul "Молдсельхозхимия" pentru perioada 06.01.1975-12.02.1993, dat fiind pierderea registrelor contabile a salariului pentru anii 1975-1984, 1986-1991, fapt invocat de petiționar și confirmat prin certificatul eliberat de SA"Fertilitate-Hîncești".(f.d.5)

Colegiul reține că, la materialele dosarului se conține o copie-extras a carnetului de muncă pe numele lui Demciuc Pavel cu inscripția de angajare a

acestuia în cadrul "Молдсельхозхимия" la data de 06.01.1975 și eliberat din funcție la data de 12.02.1993.(f.d.4)

Astfel, Colegiul conchide faptul că, de fapt, petiționarul deține carnetul de muncă, care confirmă faptul activării acestuia în cadrul "Молдсельхозхимия" pentru perioada invocată în cererea de chemare în judecată.

Din aceste considerente, dat fiind faptul că, petiționarul poate confirma faptul care solicită să fie constatat, nu mai este necesar de a constata acest fapt. Ori, petiționarul deținând copia carnetului de muncă pe care a anexat-o la materialele dosarului, poate să o prezinte organului competent pentru calcularea pensiei, sau poate să se adreseze angajatorului ca acesta în baza înscrisului deținut să elibereze un act confirmator al activității lui Demciuc Pavel pentru perioada dată - duplicatul carnetului de muncă.

Având în vedere cele expuse mai sus, decizia din data de 20.11.2013 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 02.07.2013 a judecătoriei Hîncești sunt ilegale, fiind adoptate cu aplicarea eronată a normelor de drept material, și urmează a fi casate.

În conformitate cu art. 432 alin.(2) lit.c), art. 445 alin.(1) lit.b) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează decizia din data de 20.11.2013 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 02.07.2013 a judecătoriei Hîncești și se emite o hotărâre nouă prin care:

- cererea Demciuc Pavel persoană interesată SA "Fertilitate-Hîncești", Casa Națională de Asigurări Sociale privind constatarea faptului se respinge.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

președinte, judecător

Nicoale Clima

judecători

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Ion Corolevski

Oleg Sternioală